

Zielistka Sternberga (*Chlorophytum comosum* (Thunb.) Jacq.)

Wygląd: Rośliny mają łukowato wygięte liście tworzące zwarte kępy o wysokości około 30-45 cm. Szablowate, spiczasto zakończone liście są najczęściej dwukolorowe z jaśniejszym paskiem pośrodku blaszki liściowej lub na jej brzegach, osiągają 50 cm długości i 2,5 cm szerokości. Drobne i niepozorne kwiaty pojawiają się na bezlistnych łodygach wiosną i latem. Na końcach łodyg tworzą się również młode roślinki (rozmnożki), które po ukorzenieniu można rozsadzać do nowych doniczek.

Uprawa: Roślina mająca małe wymagania uprawowe. Polecana do doniczek stojących i wiszących. Idealna dla mniej zaawansowanych miłośników roślin. Dobrze rośnie zarówno w półcieniu jak i w miejscu nasłonecznionym, ale nie może być ekspozycja na bezpośrednie i długotrwałe działanie promieni słonecznych, gdyż liście mogą zostać poparzone. Polecana na stanowiska znajdujące się na wschodzie, północnym wschodzie lub północnym zachodzie. Rosnąc na stanowisku bardziej nasłonecznionym odwdzięczy się wielobarwnymi liśćmi, a w cieniu zielonymi. Zielistka preferuje podłoże lekko kwaśne. Dobrze rośnie w uniwersalnych podłożach dla roślin doniczkowych o nieco zwiększonej przepuszczalności (z dodatkiem żwiru, wermikulitu). Optymalna dla niej temperatura latem to 18-20°C, zimą nieco niższa (toleruje temperatury od 12°C do 30°C). Zielistka nie lubi suchego powietrza i powinna być regularnie spryskiwana, szczególnie zimą. Podłoże powinno być średnio wilgotne, nie należy dopuszczać do przelania (podlewać jak wierzchnia warstwa podłoża trochę przeschnie). Tempo wzrostu zielistki jest średnio intensywne, dlatego wymaga umiarkowanego nawożenia (marzec-kwiecień, maksymalnie do września). Należy ją przesadzać co rok, najlepiej wiosną. Starsze rośliny należy rozmnażać poprzez podział bryły korzeniowej. Roślina odporna na szkodniki (rzadko pojawiają się mszyce, przędziorki) i choroby.

Właściwości: Usuwa z powietrza organiczne (formaldehyd, ksylen, benzen, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, aceton) i nieorganiczne (pył zawieszony, CO, CO₂, lotne związki azotu, metale ciężkie) zanieczyszczenia powietrza. Pochłania promieniowanie elektromagnetyczne.

Fikus beniamina (*Ficus benjamina* L.)

Wygląd: W naturze to drzewo dorastające nawet do 30-40 m wysokości. Uprawiany w donicach osiąga do 2-3 m. W warunkach domowych ma krzaczasto zwisający pokrój (opadające gałązki). Liście są małe, w zależności od odmiany zielone lub dwubarwne, skórzaste, spiczasto zakończone.

Uprawa: Lubi stanowisko jasne ale nie intensywnie nasłonecznione. Zimą warto go doświetlać. Im ciemniejsze są jego liście tym potrzebują mniej światła. Jest ciepłolubny. Latem idealna temperatura to 22-28°C, zimą nieco niższa 15-22°C. Podłoże do jego uprawy powinno być luźne i dobrze zdrenowane o lekko kwaśnym odczynie. Fikusy nawozimy od wiosny do września aby uzyskać bujniejszy wzrost i zapobiec niedoborom składników odżywczych. Podlewać o stałych porach dnia, raz w tygodniu zimą, nieco częściej latem, najlepiej w momencie przesuszenia wierzchniej warstwy podłoża. Do podlewania wykorzystujemy letnią wodę (przed użyciem musi odstać 2-3 dni), unikamy kranówki. Jak każda roślina tropikalna, lubi wilgotne powietrze. Zraszanie liści (najlepiej deszczówką) zalecane jest podczas wysokich temperatur. Pokryte woskiem liście chronią fikusa przed łatwą utratą wody. Fikus beniamina lubi stałe miejsce, źle reaguje na zmiany stanowiska. Niewystarczające oświetlenie, nagłe zmiany intensywności światła, długości oświetlenia, zbyt niska temperatura i przeciągi mogą powodować utratę liści, a u odmian wielobarwnych liście utracą atrakcyjne kolory. Młode rośliny powinny być dość często przesadzane, starsze gdy zauważymy, że dotychczasowa doniczka jest za mała, najlepiej wiosną.

Właściwości: Oczyszcza powietrze z zanieczyszczeń organicznych (benzen, fenole), pyłu zawieszonych (wraz z osadzonymi na nim metalami ciężkimi) oraz innych zanieczyszczeń. Roślina trująca.

Paprotka (*Polypodiodes formosana* (Baker) Ching lub *Goniophlebium formosanum* (Baker) Rödl-Linder)

Wygląd: Średniej wielkości, wolno rosnąca paproć o zielonych liściach z lekko falistymi brzegami długości 20-30 cm (maks. 60 cm). Na dolnej stronie liści zlokalizowane są zarodniki, które łączą się w małe, okrągłe wgłębienia tworzące „bąbelkową strukturę” widoczną na górnej stronie liścia. Nadaje to liściowi niepowtarzalną strukturę przyciągającą wzrok. Cechą charakterystyczną tej paproci jest niebieskawo-zielone kłęczce, które wygląda jak gąsienica motyla.

Uprawa: W naturze paproć ta jest epifitem lub litofitem, który wspina się kłęczcem po drzewach lub skałach. W warunkach domowych udaje się w doniczkach. Preferuje wysoką wilgotność i mocno zacienione stanowiska. Lubi częste podlewanie (nie toleruje zalania) oraz przepuszczalne, dobrze zdrenowane podłoże (z perlitem). Nawożenie pobudzające wzrost paproci stosuje się od kwietnia do września (nawóz do paproci). Podlewać powinno się obok rośliny, ponieważ zastoiska wody w rozecie mogą prowadzić do jej gnicia. Najlepiej rośnie w temperaturze 18-24°C, ale dobrze znosi niskie temperatury. Rozmnażanie poprzez podział karpy.

Właściwości: Nawilża i jonizuje powietrze. Oczyszcza powietrze z benzenu, ksylenu, toluenu, formaldehydu i innych zanieczyszczeń. Poprawia powietrze w domach osób palących papierosy.

Lawenda wąskolistna (*Lavandula angustifolia* Mill.)

Wygląd: Roślina tworzy zwarte kępy. Dorasta do 50 cm wysokości. Sztwyne, drewniejące pędy i lancetowate liście pokryte są srebrzystymi włoskami. Lawenda tworzy efektowne, kłosokształtne kwiatostany o purpurowej, fioletowej, białej lub ciemno-różowej barwie. Kwitnie w lipcu i sierpniu.

Uprawa: Bardzo popularny i lubiany gatunek. Może być uprawiana w ogrodzie lub jako roślina doniczkowa. Lubi słoneczne stanowiska oraz przepuszczalne, dobrze zdrenowane podłoże o pH obojętnym lub lekko alkalicznym. Roślina praktycznie nie potrzebuje nawożenia. Zastosowanie nawozu dedykowanego lawendzie wydłuży kwitnienie. Lawenda jest mrozoodporna jednak źle znosi bardzo ostre mrozy (w ogrodzie warto ją okryć przed zimą). Dobrze toleruje suszę, dlatego podlewana musi być z umiarem. Szczególnie wrażliwe na nadmiar wody są jej korzenie. Aby ograniczyć możliwość ich gnicia należy zastosować drenaż. Lawendę powinno się przycinać (usuwamy 1/3 wysokości) wiosną (przed kwitnieniem) lub/i latem (po kwitnieniu). Zabieg taki wpłynie pozytywnie na pokrój i kwitnienie. W celu ograniczenia wzrostu chwastów glebę wokół lawendy powinno się ściółkować (grys, kamyki). Lawenda jest tolerancyjna na choroby i szkodniki.

Właściwości: Roślina jadalna, ceniona za piękny zapach. Lubiana przez owady zapylające. Oczyszcza powietrze z pyłu zawieszonego i innych zanieczyszczeń.

Dracena wonna (*Dracaena fragrans* (L.) Ker Gawl.)

Wygląd: W warunkach naturalnych to średniej wielkości drzewo (około 6 m) kwitnące wczesną wiosną. W warunkach domowych osiąga ok. 50-60 cm. Domowe draceny zakwitają bardzo rzadko. Największą ich ozdobą są długie (do 1 m), lancetowate liście, których pióropusze osadzone są na wzniesionym pniu. Wybarwienie liści (zależy od odmiany) jest jednolicie zielone lub wielobarwne (inaczej wybarwione brzegi, kolorowe paski).

Uprawa: Uprawa draceny powinna udać się nawet osobom niedoświadczonym. Roślina lubi stanowiska jasne, dobrze oświetlone światłem rozproszonym. Znosi lekkie zacienienie. Ekspozycja roślin do bardzo intensywnego światła może skutkować poparzeniem liści. Optymalna dla niej temperatura to 18-26°C, wyższa latem, a nieco niższa zimą. Dracena najlepiej rośnie w żyznym,

półprzepuszczalnym podłożu o pH 5,5-6,3. Na dnie donicy należy umieścić grubą warstwę drenażu. W sezonie wegetacyjnym, aby pobudzić wzrost i krzewienie się roślin, zaleca się nawozić nawozem bogatym w potas i zawierającym mikroelementy. Dracenę podlewamy (wtedy, gdy przeschnie wierzchnia warstwa podłoża) i zraszamy odstaną wodą, latem 2-3 razy w tygodniu, a zimą raz na 7-10 dni. Podłoże w doniczce powinno być stale lekko wilgotne, ale nigdy mokre. Draceny przesadzamy wiosną, gdy aktualna doniczka jest za mała. Rozmnażana z wykorzystaniem ukorzenionych sadzonek wierzchołkowych. Dracena wonna jest odporna na choroby i szkodniki (mogą pojawić się tarczники i miseczniki). W złych warunkach uprawy może zrzucać liście, a przelanie powoduje gnicie jej korzeni.

Właściwości: Nawilża i oczyszcza powietrze z zanieczyszczeń (formaldehyd, ksylen, trójchloroetylen, tlenki azotu i inne). Zawiera (w korzeniach i liściach) saponiny, które są trujące dla kotów i niebezpieczne dla małych dzieci.

Dracena obrzeżona (*Dracaena marginata* Lam.)

Wygląd: W warunkach naturalnych jest niskim drzewem (do 5 m). Uprawiana w doniczce jako roślina domowa dorasta do 100 cm, ale w sprzyjających warunkach nawet do 2,5 m. Sposób pielęgnacji wpływa na pokrój rośliny, może być krzewiasta lub nierozgałęziona. Liście osadzone są na smukłym pniu, długie (30-40 cm), lancetowate i przewieszające (zależnie od odmiany, jedno- lub wielobarwne).

Uprawa: Dracena obrzeżona jest łatwa w uprawie. Preferuje stanowisko nasłonecznione z dużą ilością światła rozproszonego. Zbyt dużo światła powoduje poparzenia liści, a w cieniu liście przyjmują mniej efektowną, ciemnozieloną barwę. Wymaga podłoża żyznego, przepuszczalnego, dobrze zdrenowanego o lekko kwaśnym pH. Nawozić (nawozem bogatym w potas i fosfor) w sezonie wegetacyjnym co 2-3 tygodnie. Najbardziej optymalna dla tej rośliny jest temperatura 18-26°C, zimą może być nieco niższa (minimalnie 15°C). Należy unikać zimnych przeciągów. Podlewanie umiarkowane, obfitsze latem (nie dopuszczać do przesuszenia podłoża). Woda nie powinna zalegać w strefie korzeniowej i podstawie, gdyż prowadzi to do gnicia korzeni. Zbyt niska wilgotność skutkuje z kolei utratą liści. Lubi zraszanie. Dracenę przesadzamy, jak aktualna doniczka jest zbyt mała (młode rośliny nawet co rok). Rozmnażanie poprzez ukorzenione sadzonki wierzchołkowe. Usuwanie pąków wierzchołkowych prowadzi do rozgałęziania się rośliny. Dracena ta jest tolerancyjna na choroby i szkodniki. Zagrażać jej mogą tarczники, miseczniki i wełnowce.

Właściwości: Roślina doskonale oczyszcza powietrze z benzenu, ksyłenu, formaldehydu, trichloroetyłenu i innych zanieczyszczeń. W jej liściach i korzeniach znajdują się saponiny, związki toksyczne dla kotów i niebezpieczne dla dzieci.

Epipremnum złociste (*Epipremnum aureum* (Linden & André) G.S.Bunting)

Wygląd: To najpopularniejsze pnącze uprawiane w domach. W warunkach naturalnych to liana rosnąca na drzewach. W domach rośnie bardzo szybko (50 cm na rok), do 5 m długości. Liście są duże, często wielobarwne (zielone z jaśniejszymi przebarwieniami), asymetryczne i sercowate. Liście roślin rosnących w cieniu są zielone, bez przebarwień. Starsze pędy roślin naturalnie tracą liście.

Uprawa: Preferuje stanowiska o lekkim nasłonecznieniu, o dużej ilości światła rozproszonego, w cieniu rośnie znacznie wolniej. Najlepiej rośnie na żyznych i przepuszczalnych glebach z warstwą drenażu na dnie doniczki. Nawozić niezbyt intensywnie (nawóz dla roślin o ozdobnych liściach) od marca do października. Epipremnum dobrze toleruje szeroki zakres temperatury. Roślina ta jest bardzo wrażliwa

na błędy w podlewaniu. Zasuszona lub przelana traci liście (wcześniej się przebarwiają). Przelanie powoduje dodatkowo gnienie korzeni. Powinna być podlewana często, niewielką ilością wody. Korzystne jest częste zraszanie liści. Epipremnum potrzebuje niewielkich donic w stosunku do swoich rozmiarów i nie wymaga częstego przesadzania. Dobrze znosi przycinanie. Rozmnażać poprzez ukorzenione sadzonki pędowe. Jest odporne na większość chorób i szkodników (poza wełnowcami) roślin doniczkowych.

Właściwości: Roślina trująca. Oczyszcza powietrze z CO, benzenu, formaldehydu, pyłu zawieszonego i innych zanieczyszczeń. Może być toksyczna dla dzieci i zwierząt domowych.

Skrzydłokwiat Wallisa (*Spathiphyllum wallisii* Regel)

Wygląd: To popularna roślina doniczkowa zachwycająca swoimi kwiatami oraz dużymi, zielonymi, błyszczącymi i gładkimi liśćmi tworzącymi atrakcyjną kępę. Kwiatostany mają formę kolby, otoczonej niezwykle ozdobną białą pochwą kwiatostanową. W sprzyjających warunkach skrzydłokwiat może kwitnąć cały rok. Kolejne kwitnienie przyspieszy usunięcie zwiędłych kwiatostanów.

Uprawa: Lubi rozproszone światło lub półcień. Podłoże powinno być żyzne i przepuszczalne o odczynie obojętnym lub lekko kwaśnym. Roślina dobrze rośnie w plastikowych doniczkach (lepiej utrzymują wilgoć) z drenażem na dnie. Preferuje temperatury pokojowe, ale nie niższej niż 16°C (nawet zimą). Skrzydłokwiat podlewać (miękką, odstanną wodą o temperaturze pokojowej) tak, aby podłoże było stale lekko wilgotne, unikać zalegania wody w doniczce i w podstawce. Latem można zraszać liście. Zaleca się także przecieranie liści w celu usunięcia nagromadzonego kurzu i innych zanieczyszczeń. Skrzydłokwiat bardzo lubi wilgotne powietrze i ciepło. Powinien być przesadzany jak aktualna doniczka jest zbyt mała. Młode rośliny przesadzamy co rok, starsze znacznie rzadziej. Rozmnażanie przez podział bryły korzeniowej lub ukorzenione sadzonki pędowe i liściowe. Zabieg ten przeprowadzamy wiosną. Nie lubi przeciągów. Skrzydłokwiat jest często zasiedlany przez przędziorki. Zła pielęgnacja (zbyt obfite lub niewystarczające podlewanie, wahania temperatury i intensywności światła) mogą prowadzić do brązowienia i zasychania liści.

Właściwości: Oczyszcza powietrze z zanieczyszczeń (formaldehyd, benzen, ksylen, trichloroeten, tlenek węgla, tlenki azotu i inne). Roślina trująca.

Sansewieria gwinejska (*Dracaena trifasciata* (Prain) Mabb.)

Wygląd: W warunkach domowych może osiągać nawet 100 cm wysokości. Ma liście dekoracyjne, grube, sztywne, wzniesione, mieczowate i dwubarwne.

Uprawa: Sansewieria jest bardzo łatwa w uprawie. Preferuje ciężkie i żyzne gleby, ale dobrze rośnie również w podłożu przeznaczonym dla kaktusów. Na dnie doniczki powinien być drenaż, gdyż zaleganie wody będzie przyczyną gnienia korzeni. Nawożenie raczej oszczędne, zbyt intensywne może prowadzić do chorób fizjologicznych. Lubi dobrze naświetlone stanowiska, ale toleruje również półcień i cień. Na stanowiskach z deficytem światła liście tracą atrakcyjną wielobarwność. W sezonie wegetacyjnym sansewierię należy obficie podlewać, tak aby ziemia była przez cały czas lekko wilgotna. Zimą podlewanie powinno być ograniczone. Dobrze znosi nawet kilkutygodniowe przerwy w podlewaniu, przy czym roślinę należy podlać, gdy liście tracą turgor. Nie zaleca się zraszania liści. Sansewieria preferuje temperatury powyżej 12-15°C. Rozmnażanie z wykorzystaniem sadzonek liściowych i poprzez podział kłączy. Powinna być przesadzana, gdy aktualna doniczka okaże się zbyt mała. Najczęstszymi szkodnikami w uprawie sansewierii są wełnowce, mszyce oraz przędziorki.

Właściwości: Nawilża i oczyszcza powietrze z zanieczyszczeń (benzen, formaldehyd, ksylen, trichloroetylen, tlenki azotu i inne). Asymiluje CO₂ nocą (emitując jednocześnie O₂), dobry gatunek do sypialni. Toksyczna dla zwierząt.

Zamiokulkas zamiolistny (*Zamioculcas zamiifolia* (Lodd.) Engl.)

Wygląd: W warunkach domowych dorasta do kilkudziesięciu centymetrów. Ozdobą tej rośliny są ciemnozielone liście osadzone na mięsistych ogonkach (mylnie uznawane za łodygi), które w naturalnych warunkach służą jako magazyn wody podczas pory suchej. Eliptyczne liście są niewielkie i grube. Ogonki liściowe wyrastają z pąków przybyszowych znajdujących się na podziemnym kłączu.

Uprawa: Zamiokulkas jest bardzo łatwy w uprawie. Dobrze rośnie w zacienionych stanowiskach. Niewielkie wymagania świetlne sprawiają, że może być uprawiany praktycznie w każdym mieszkaniu. W bardzo zacienionych stanowiskach liście zaczną się wyciągać i przybiorą jaśniejszą barwę. Nie toleruje intensywnego światła. Lubi żyzne, przepuszczalne i dobrze zdrenowane podłoże o odczynie kwaśnym lub lekko kwaśnym. Toleruje podłoża ubogie w składniki odżywcze. Nawozić w sezonie wegetacyjnym maksymalnie co 2-3 tygodnie. Zamiokulkas, jest sukulentem, potrafi gromadzić wodę i powinien być podlewany oszczędnie. Do podlewania powinna być wykorzystana odstana lub przegotowana woda. Liście nie powinny być zraszane. Zbyt częste podlewanie (i intensywne nawożenie) będzie prowadzić do gnicia korzeni i kłączy. Idealna temperatura to 22-25°C. Zimą temperatura może być dużo niższa. Nie lubi przeciągów. Zamiokulkas jest odporny na choroby i szkodniki. Przesadzanie jest konieczne, gdy aktualna doniczka jest zbyt mała. Rozmnażanie wiosną poprzez podział kłączy lub sadzonki liściowe.

Właściwości: Oczyszcza powietrze z formaldehydu, benzenu, etylobenzenu, ksylenu, toluenu, styrenu, tlenków azotu i innych zanieczyszczeń. Roślina trująca.